

XXI. Oikeusaputoimisto.

Oikeusavustajan kertomus Helsingin kaupungin oikeusaputoimiston toiminnasta v. 1934¹⁾ oli seuraava:

Joulukuun 21 p:nä 1933 pidetyssä kaupunginvaltuuston kokouksessa valittiin oikeusaputoimiston johtokunnan jäseniksi v:ksi 1934 vanhempi oikeusneuvosmies G. Leopold, varatuomarit E. Tulenheimo, O. Johansson ja T. Mannermaa sekä ylioppilas A. Heiskanen. Näistä johtokunta valitsi sittemmin puheenjohtajakseen vanhemman oikeusneuvosmiehen Leopoldin ja varapuheenjohtajakseen varatuomari Mannermaan. Kaupunginhallituksen edustajana oikeusaputoimiston johtokunnassa oli asianajaja G. Norrmén.

Johtokunnalla oli kertomusvuoden varrella kaikkiaan kolme kokousta. Kokouksissa käsiteltiin pääasiassa juoksevia asioita.

Oikeusavustajan virkaa hoiti edelleen varatuomari N. Lindegrén ja oikeusavustajan apulaisen virkaa varatuomari Y. Hämesalo. Toimitusapulaisena oli ylioppilas O. Bremer. Kesälomasijaisina toimivat hovioikeudenauskulantti E. Norros ja neiti K. Vesa.

Oikeusaputoimiston menosääntö nousi v. 1934 159,421 markkaan oltuaan edellisenä vuonna 168,421 markkaa.

Oikeusaputoimisto sai vuoden varrella kuten ennenkin toimeksiantoja Tukholman kaupungin oikeusaputoimistolta (Stockholms stads rättshjälpsanstalt), jonka välitystä toimisto puolestaan käytti yhdessä asiassa. Myöskin eräät toiset ulkomaalaiset oikeusaputoimistot käyttivät toimiston apua. Sitä paitsi oltiin molemminpuolisessa yhteydessä erinäisten kotimaassa toimivien köyhäinasianajajain kanssa.

Muuten jatkui oikeusaputoimiston toiminta entiseen tapaan. Tosin asiakkaiden luku vähentyi jonkun verran edellisestä vuodesta, mikä johtuneeksi osaksi vallinneen taloudellisen lamakauden helpottumisesta. Oikeudenkäynnit kuitenkin lisääntyivät, johtuen pääasiassa avioeroasiain lisääntymisestä. Jäljempänä olevat numerotiedot valaisevat lähemmin oikeusaputoimiston toimintaa v. 1934.

Käyntien luku oli 12,914, niiden luvun oltua v. 1933 13,380, v. 1932 12,890, v. 1931 9,935 ja v. 1930 8,771. Eri kuukausien osalle käynnit jakautuivat seuraavasti:

	Vastaanotto-päiviä.	Käyntejä kaikkiaan.	Käyntejä päivää kohden.		Vastaanotto-päiviä.	Käyntejä kaikkiaan.	Käyntejä päivää kohden.
Tammikuu	25	1,162	46.5	Heinäkuu	26	1,100	42.3
Helmikuu	24	1,175	49.0	Elokuu	27	1,174	43.5
Maaliskuu	24	1,007	42.0	Syyskuu	25	1,102	44.1
Huhtikuu	24	1,049	43.7	Lokakuu	27	1,106	41.0
Toukokuu	25	961	38.4	Marraskuu	26	1,172	45.1
Kesäkuu	26	1,032	39.7	Joulukuu	22	874	39.7
				Yhteensä	301	12,914	42.9

¹⁾ Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:ltä 1935.

Suurin päivittäinen käyntien luku oli 90, pienin 4.

Alempana olevat tilastotiedot osoittavat rekisteröityjen asioiden luvun ja asiakkaiden säädyn, ammatin y. m. Tällöin on otettu huomioon ainoastaan ne asiat, joissa toimisto on ryhtynyt oikeudenkäyntiin, kirjallisiin tehtäviin tai pidempiin suullisiin neuvotteluihin.

Tällaisten asiain kokonaisuus oli 2,208, joista 2,120 oli kertomusvuonna tulleita ja 88 edelliseltä vuodelta ratkaisematta olevia. Kirjallisia toimituksia oli 2,483, niistä hakukirjoja 895.

Säätynsä tai ammatinsa sekä sukupuolensa mukaan kävijät ryhmitettiin seuraavasti:

	Mp.	Np.	Yht.		Mp.	Np.	Yht.
Ajureita	1	—	1	Muurareita	5	—	5
Asfalttityöntekijöitä ..	9	—	9	Muusikoita	7	1	8
Asiamiehiä	3	—	3	Naimisissa olevia naisia			
Autonkuljettajia	45	—	45	ja leskiä	—	642	642
Desinfiointisijoita	1	—	1	Neitejä ilman ammattia	—	18	18
Emännöitsijöitä	—	18	18	Ompelijoita	—	72	72
Ent. kantaväapeleitä ..	1	—	1	Pakkaajia	1	1	2
Hierojia	1	8	9	Palosotilaita	1	—	1
Hiojia	1	—	1	Palvelijoita	—	222	222
Juoksupoikia	7	—	7	Partureita	5	16	21
Juoksutyttöjä	—	4	4	Peltiseppiä	14	—	14
Kahvinkuljettajia	—	2	2	Pesijöitä	—	16	16
Kamppaajia	—	3	3	Poliiseja	5	—	5
Kantoreita	1	—	1	Poraajia	1	—	1
Karjakoita	—	1	1	Putkityöntekijöitä	7	—	7
Kassanhoidtajia	—	5	5	Puuseppiä	29	—	29
Kauppa-apulaisia	7	38	45	Puutarhureita	4	—	4
Kauppamatkustajia	4	—	4	Raitiovaunukuljettajia	1	—	1
Kauppiaita	7	7	14	Rakennusmestareita ..	4	—	4
Keittäjiä	2	22	24	Rappaajia	7	—	7
Kelloseppiä	2	—	2	Rautatieläisiä	1	—	1
Kersantteja	1	—	1	Räätäleitä	16	3	19
Kirjapainotyöntekijöitä ..	6	4	10	Sairaanhoidtajia	—	4	4
Kirjatyöntekijöitä	3	4	7	Seppiä	7	—	7
Kirjeenkantajia	1	—	1	Siivoojia	—	44	44
Kirvesmiehiä	34	—	34	Sorvaajia	5	—	5
Kivityöntekijöitä	13	—	13	Suutareita	10	—	10
Konemestareita	6	—	6	Sähkötyöntekijöitä ..	14	—	14
Konttoriapulaisia	8	6	14	Talonmiehiä	5	—	5
Kutojia	—	4	4	Tarjoilijoita	—	30	30
Kylmänruoanlaittajia ..	—	4	4	Tiskaajia	—	11	11
Kylvettäjiä	—	6	6	Turkkureita	1	1	2
Kättilöitä	—	1	1	Työntekijöitä	207	77	284
Lastenhoidtajia	—	2	2	Vahtimestareita	6	—	6
Leipureita	4	6	10	Valajia	2	—	2
Lämmittäjiä	6	6	12	Varastoapulaisia	9	4	13
Maalareita	40	—	40	Verhoilijoita	5	—	5
Merimiehiä	3	—	3	Viilaajia	12	—	12
Merkkimiehiä	1	—	1	Värjääjiä	1	—	1
Metallityöntekijöitä	8	—	8	Yövahteja	11	—	11
Modisteja	—	3	3				
Monttöörejä	17	—	17				
				Yhteensä	646	1,316	1,962

Vuoden varrella käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittäminen laatunsa mukaan käy selville seuraavasta, vahvistetun kaavakkeen mukaan laaditusta yhdistelmästä.

Velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita:		Työ- ja palkkariitoja	598
Vuokrariitoja	29	Muita velkomisjuttuja	189

Esineoikeuteen kuuluvia asioita	11	Yleisiä veroja koskevia asioita	55
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:		Holhousasioita	1
Avioritoja	9	Vähäpätöisiä rikosasioita	3
Avioeroja	206	Sotilasavustuksia	260
Pesäeroja	1	Tapaturma-asioita	12
Perheen elatusasioita	154	Toimeksiantoja	9
Kuolleeksi julistamisia	6	Erinäisiä tiedusteluja, hakemuksia,	
Perintöoikeuteen kuuluvia asioita	49	valituksia y. m.	611
Testamenttioikeuteen kuuluvia asioita	5		
		Yhteensä 2, 208	

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteistä riippui, vuoden varrella lopullisesti ratkaistuiksi ja kirjoista poistetuiksi 2,118, kuten alempana olevista luvuista näkyy:

Sopimalla ratkaistu	673	Annettu eri viranomaisille	944
Oikeudenkäynnillä ratkaistu	339	Juttuja, joissa toimisto otti haasteen,	
Erin. syistä jätetty sillensä	127	mutta ei ajanut loppuun	35
		Yhteensä 2,118	

Edellä mainitut eri virastoille jätetyt 944 asiaa, joihin ei sisälly Helsingin raastuvanoikeuteen ja muualle otettuja haasteita, jakautuivat eri viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentti	9	Helsingin poliisilaitos	1
Valtioneuvosto	27	Vakuutusneuvosto	1
Valtiovarainministeriö	3	Valtion tapaturmalautakunta	1
Sisäasiainministeriö	1	Tampereen tuomiokapituli	2
Kululaitosten ja yleisten töiden ministeriö	7	Helsingin kaupungin:	
Puolustusministeriö	9	maistraatti	15
Sosiaaliministeriö	1	raastuvanoikeus	16
Ulkoasiainministeriö	3	kaupunginvaltuusto	2
Oikeusministeriö	2	kaupunginhallitus	33
Korkein oikeus	13	köyhäinholtolautakunta	18
Korkein hallinto-oikeus	158	lastensuojelulautakunta	3
Turun hovioikeus	7	ensimmäinen kaupunginvouti	6
Uudenmaan läänin maaherra	583	tutkijalautakunta	11
Viipurin » »	1	Kutsuntalaitoksen keskuslautakunta	1
Oulun » »	2	Tie- ja vesirakennushallitus	1
Turun ja Porin läänin maaherra	2	Lääkintähallitus	1
Mikkelin » »	1	Helsingin pitäjän kunnallislautakunta	1
Kuopion » »	1	Rajajoen tuomiokunnan tuomari	1

Se seikka, että 127 asiaa jätettiin sillensä, johtui, samoin kuin edellisinä vuosina, siitä, etteivät oikeudenetsijät, sen jälkeen kuin oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen eikä sopimusta voitu saada aikaan, enää palanneet, mutta myöskin siitä, ettei ollut toiveita juttujen voittamisesta oikeudenkäynnillä, sekä lopuksi siitä, että hakijat eivät joko tahtoneet tai voineet esittää asian edelleen ajamiseen tarvittavaa varattomuustodistusta.

Syynä siihen, että toimisto ei ajanut perille 35 yllä mainittua juttua, joissa haaste oli jo otettu, oli osittain, että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella oleviin tuomioistuimiin, joissa toimiston virkamiehet toimiston johtosäännön mukaan eivät ole velvolliset oikeudenetsijöitä avustamaan, osittain, ettei vastaajia ollut haasteella tavattu tai että asia oli järjestetty ennen oikeuden istuntoa.

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin vuoden kuluessa 403 asiassa. Näistä ajoi toimisto vuoden kuluessa loppuun 339 asiaa, joista 335 juttua voitettiin ja 4 hävitettiin. Helsingin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin vuoden kuluessa toimiston puolesta 555 kertaa 228 päivänä. Kun työpäivien luku nousi 301:een esiinnyttiin niinmuodoin raastuvanoikeudessa useammin kuin joka toinen päivä.